

Cultuuromslagen voor vruchtbare parochies – Inleiding door Ferdinand Degenfeld

Ferdinand is vanuit Divine Renovation het 'regionale aanspreekpunt' voor West-Europa

Als we de cultuur in onze parochies niet veranderen, zal er niets veranderen.

We zijn aan het eind gekomen van een tijdperk. Maar dit is niet *het* einde.

Wij leven in een 'post-christelijke' wereld. Onze methoden, die bedoeld waren voor een ander tijdperk, voldoen niet meer. Wij kunnen beargumenteren dat dit verschrikkelijk is – en tot op zekere hoogte is het dat ook. We kunnen niet blijven doen wat we altijd gedaan hebben. Aan de andere kant, ik kan me geen fascinerender tijd voorstellen om in te leven. Want het tijdperk waarin we nu terecht zijn gekomen is een *nieuw apostolisch tijdperk*. Het is een tijd die meer gemeen heeft met de situatie waarmee de vroege kerk te maken had, dan met alles wat we in de afgelopen tien eeuwen hebben gekend. Maar we moeten opnieuw leren wat het betekent om op missie te gaan.

Dit is dus goed nieuws: er breekt een nieuw apostolisch tijdperk aan. Dit zijn spannende tijden!

We zien overeenkomsten met de vroege kerk (30% jaarlijkse groei gedurende de eerste 200 jaar).

Er zijn enorme kansen om de Blijde Boodschap van het Evangelie te verspreiden.

Belangrijk: we moeten opnieuw leren om op missie te gaan.

- De Grote Opdracht aan het einde van het evangelie volgens Mattheüs: "Ga heen en maak alle volken tot mijn leerlingen!"

- *Evangelii Nuntiandi*: "Evangelisatie is de diepste identiteit van de Kerk"

Divine Renovation wil parochies helpen de overstap te maken van onderhoud naar missie.

Waarom doe ik dit?

Ferdinands persoonlijke 'waarom' heeft te maken met een ervaring waarbij hij langs een gesloten kerk liep met daarop een bordje 'te koop'. Hij zegt: "Ik ben geen christen die gewoon toekijkt terwijl we kerken verkopen. Zoals deze kerk in Boxtel (foto). Als God mijn vrouw en mij zegent met kinderen, wil ik dat ze opgroeien in een levendige kerk/gemeenschap en een levende relatie met Jezus hebben. Ik hoop dat ze verliefd op Hem worden, omdat ze zoveel mensen kennen die van Jezus houden. En ik hoop dat ze hun liefde met anderen delen en zien hoe het leven van hun vrienden verandert als ze hen laten kennismaken met Jezus."

Ik wil zes cultuuromslagen met u delen die wereldwijd enorme vruchten afwerpen in parochies die wij begeleiden. Allereerst wil ik het hebben over het begrip cultuur, iets dat moeilijk te definiëren en benoemen is. Het is zoiets als een vis in het water, die niet voelt dat hij nat is. Maar als hij uit het water wordt gehaald, voelt hij zeker het verschil.

Cultuur is de som van alle gewoonten, gedragingen en 'onuitgesproken regels' van een parochiegemeenschap. Het is wat je opvalt als 'anders dan in je eigen parochie' wanneer je op vakantie bent. De H. Mis is hetzelfde (wereldwijd), maar de sfeer is op verschillende plekken duidelijk anders.

Waarom cultuur? Als we de cultuur niet bewust veranderen, zal er niets veranderen.

Cultuur wordt veranderd door wat we tolereren (laten bestaan) en door wat we vieren.

Bij Divine Renovation coachen we op basis van drie principes, die we de 'drie sleutels tot parochievernieuwing' noemen. Ze helpen je parochie te ontgrendelen:

- Het primaat van evangelisatie
- Het beste van leiderschap/gezond leiderschap
- De kracht van de Heilige Geest

We hebben gezien dat alle vruchtbare initiatieven deze drie elementen bevatten.

Voor elke sleutel zijn er twee relevante cultuurverschuivingen: één op parochieniveau en één op (meer) persoonlijk niveau.

1. Verschuiving: van Aanwezigheid naar Ontmoeting

Van consumenten naar leerlingen. Dit heeft te maken met ontmoeting: parochianen die Jezus ontmoeten, maar ook parochianen die nieuwe mensen ontmoeten. Ferdinand vertelde het verhaal van zijn ontmoeting met een jongeman uit Gent, die voor het eerst zijn parochie binnenliep (hij woonde een conferentie bij en had zondagochtend vrij). Omdat Ferdinand en zijn vrouw hem uitnodigden voor de lunch, konden ze een diepgaand gesprek met hem voeren over 'de zin van het leven', onze menselijke verlangens, geloof en andere onderwerpen. Uiteindelijk wezen ze hem op een gemeenschap in/nabij zijn woonplaats die hem kon helpen Jezus beter te leren kennen.

Dit is een voorbeeld van de vruchten van koffie na de H. Mis.

Gesprek – vertrouwen – getuigenis.

Van ontmoeting naar vertrouwen naar het opbouwen van een relatie.

Het krachtige en persoonlijke getuigenis van iemand die je vertrouwt.

2. Verschuiving: van Programma's naar Voetpaden (paden/wegen)

In plaats van een heleboel programma's te organiseren, moeten we ons concentreren op een reeks ontmoetingen, ervaringen die op elkaar voortbouwen. Eén relatie tegelijk. Het gaat niet alleen om de liturgische kalender, liturgische feesten en sacramenten.

Om dit punt te illustreren, tekende Ferdinand een weg met verschillende opritten en tankstations.

We moeten de drempels verlagen (met betrekking tot de evenementen die we aanbieden), zodat mensen de snelweg kunnen 'oprijden' die hen naar Jezus (en uiteindelijk naar de hemel) leidt.

Parochies functioneren als tankstations, omdat we moeten (bij)tanken om te kunnen leven en werken. En we hebben 'opstapjes' nodig – dat zijn de ontmoetingen die op elkaar voortbouwen.

3. Verschuiving: van Doen naar Leiden

Ferdinand liet een dia zien van een herder die een heuvel op liep, met zijn schapen achter zich aan, en hij zei: "Een leider zonder volgelingen is gewoon iemand die een wandeling maakt."

Stel je eens een koster voor die de misdienaars stukje bij beetje iets over zijn werk leert. Als hij dan ziek wordt (of er iets anders gebeurt), kunnen (jonge) misdienaars zijn werk doen, omdat ze het hebben geleerd. Of Alpha-deelgroepleiders, die beginnen als deelnemers, dan tafelvoorzitters worden en tijdens een volgende Alpha-cyclus de rol van deelgroepleider op zich nemen.

Stel je eens een priester voor die geen taken delegeert, maar gezag delegeert.

Belangrijk om te onthouden: een ware leider is geen expert. Hij helpt anderen te groeien in hun roeping, vormt leiders. “Het kan niet ophouden met ons”. We moeten de volgende generatie ‘vormen’ en onderwijzen.

4. Verschuiving: van Rekruteren naar het opbouwen van Leiderschapspijplijnen.

We horen vaak dat parochies moeite hebben om vrijwilligers te vinden. Ze blijven in dezelfde vijver vissen. Als water te lang stil staat, gaat het bederven. Daarom moeten we overwegen om leiderschapspijplijnen aan te leggen. Het is belangrijk om te beseffen dat een pijplijn van A naar B loopt. Er vloeit een stroom doorheen, die moet blijven bewegen. Soms raakt de pijplijn verstopt en moet hij worden ‘ontstopt’ – dit is noodzakelijk en rommelig. Dit voorbeeld heeft ook betrekking op mensen in bepaalde functies die de pijplijn ‘verstoppen’ (groei belemmeren).

Bovendien moeten we onthouden (of misschien voor het eerst horen) dat iemand niet volledig ‘doctrinair correct’ hoeft te zijn om een (leiderschaps)taak te krijgen. Laat mensen taken op zich nemen en help hen groeien! Mensen met weinig ervaring kunnen Alpha-deelgroepen leiden. Dit is niet alleen een taak voor de priester of het pastorale team. Laat mensen in tweetallen leiden (combineer iemand die minder of onervaren is met iemand die ervaren is).

5. Verschuiving: van Praten over God naar Praten met God.

Stel je voor dat je parochianen gewoon met elkaar zouden gaan bidden. Of met andere mensen. Het is veel gemakkelijker dan het klinkt: probeer het eens! Ferdinand: “Ik weet nog dat ik me er in het begin een beetje ongemakkelijk bij voelde, maar dat gevoel verdwijnt na verloop van tijd. Van de honderd keer dat ik iemand heb gevraagd om samen te bidden, heeft maar één persoon geweigerd. We hebben dus niets te verliezen!”

Vaak delen we dingen met elkaar waarvoor we gebed nodig hebben. Vraag dus: “Hoe kan ik nu voor je bidden?” en doe dat meteen. “Laten we nu samen bidden!” Gewoon, in je eigen woorden.

6. Verschuiving: van “Zegen wat we doen” naar “Laten we doen wat U zegent”

Onderscheid wat God wil. Kijk waar de vruchten zijn en investeer daar! Kom, Heilige Geest! Samen onderscheiden in het licht van het Evangelie. Hierover meer uitleg in de workshop over missionair gebed.

Volgende stap: uitnodiging om het Genesis Kompas uit te proberen.

Dit bestaat uit zeven modules die je richting geven op de reis van vernieuwing. Net als een echt kompas stelt het zich af op de plek waar je nu staat, maar wijst altijd in de juiste richting. Steeds een stapje vooruit. De Engelstalige modules zijn af. De eerste is al in het Nederlands vertaald, de overige zes worden nog vertaald. Zie de website van Divine Renovation of vraag Stephie hiernaar.